

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

21 de Præuaricatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

verum si non patiuntur eam pœnam, qua publici iudicii vel status accusatores falso puniuntur, l. qui calumniatores, C. de calumniat. sed aliam pœnam arbitrariam, quam pro calumnia & in priuatis, vt in publicis iudiciis iudex infligit, l. & in priuatis, l. si quis stellationarius, ad S. C. Turp. P. si actum sit criminaliter, l. si de furt. P.

¶ Pœna t̄ quippe grauis calumniatis imponitur, ne impune ferant licentiam mentiendi. Et ideo eorum vindictam diximus supra, similitudinem supplicii reposcere, l. non prius, 7. & l. si de calumnia, C. l. si. C. de accusa. & nos sup. ca. 2. 2. q. 3. l. & in priuatis, 3. ad S. C. Turp. P. quando scilicet cum proportionem sumi potest pœna. Diximus de pœna talionis proprio capite antea in pœnis, sup. lib. 3. ca. 10. & hanc iura quoque pontificia probare in his, qui accusata non probant, c. qui calumniam, & seq. 5. q. 6. ¶ Extraordinaria t̄ tamen pœna iure pontificio imposita, vt clericus calumniator priuatur officio, & verberatus publice in exsilium mittatur, c. 1. de calum. vtq; suspectus calumniam intulisse, in probatione obiectorum post accusationem criminum deficiens ab officio & beneficio suspendatur, si clericus sit, donec innocentiam suam probet, ca. 2. eod. Sicuti & qui contra electionem factā conquestus detulerit aliquod crimen electo, & non probauerit, a beneficiis ecclesiasticis per triennium suspendatur: nisi a calumnie vitio causa probabili se exemerit, c. 1. §. adiciens, §. qui vero, de elect. in 6. lib. 1.

¶ Lex t̄ Memmia contra calumniatores inuenta, vt ait Cicero, pro Sexio Roscio, ne liceret iudicio, legibus ac maiestate populi abuti, ad questum & libidinem: & ita accusare vel id obicere, quod planum facere non modo nō possit, verum ne coneris quidem. Marcellus Iurisconsultus, l. 1. §. calumniatoribus, ad S. C. Turp. pil. vocat hanc legem Rhemiam. ¶ Demosthenes, contra Aristogito, in calumniatores cito & seuerè animadvertendum esse pulchra similitudine admonet. Neminem fortasse vestrum, inquit, vquam serpens momordit, aut araneus, & absit ut vnquam mordeat: sed tamen eas animantes, vt videritis statim occiditis. Ad eundem igitur modum, Athenienses, etiam cum calumniatorem & acerbum & natura serpentina pradium hominem videritis, ne dum vestrum singulos mordeat expectatis, sed primus quisque, qui in eum incidit, viciatur. Et paulo ante dixerat, vsque ad radices esse penitus extirpandum ex republica hoc genus hominum calumniatorum, veluti hostium natura & genere bonorum. ¶ Solent t̄ iudices vel calumniis eodem iudicio abolitionis rei damnare, vel iudicium eadem sententia reo referuare: aliter enim non calumniatus videretur accusator, nec de calumnia in eum agi posse placuit, l. 1. C. de calum. l. 1. §. sed non vtrique, ad S. C. Turp. in P. ¶ Rationes t̄ puniendarum calumniarum faciles sunt, & fere similes illis, quib. pœnas constituitur diximus in delinquentes, & ideo illa potior, vt innocentia inter improbatuta sit, & calumniarum audacia compefcatur, c. facta sunt autem leges, 4. distinet. vt impium visum est innocentem prosequi, & ad pœnam postulare, ca. si non licet, 23. q. 5. D. August. lib. 1. de ciuit. Dei, c. 17. c. non frustra, 23. q. 5. Atq; vt ceteri simili pœna perterriti ad accusandum facile non profliant, c. 2. de calum. l. si cui crimen, de accus. P. arg. §. famosis, l. capitalium, de pœn. P. Neque scrupulosus inquirendum puto in hac quaestione, cur diuersæ pœnæ calumniatoribus ex more diuerso regionū constitutæ sunt, vel variæ in diuersis iuris capitibus. ¶ Eo t̄ quod annotatum iam existimem, omnes pœnas imponi, adhibita ratione personarum, & qualitatis earum, l. aut factu, §. personam cum similibi nota, de pœn. P. Et proinde etiam in calumnie pœna personam accusati & calumnie, addere peristates diuersas. Et magis punitur is qui sacratam personam, quam qui quemlibet alium calumniatus sit, ca. 1. de calumnia. c. omne, 22. q. 1. Et qui per similitudinem supplicii luere calumniam non potest vna pœna, pluribus pœnis ad æqualitatem Geometricam talionis castigatur: veluti æstimatione facta dignitatis, ca. 1. §. fin. & ibi Felin. & Panor. de calum. §. pœna autem, de insur. ¶ Et t̄ hinc factum est, vt quia dignitatis & criminum apud diuersas nationes est diuersa æstimatio, ita & pœnæ talionis & reparationis diuersæ sint. Fidem facit lex Salica, in lego Salica, tit. 21. de eo qui hominem innocentem accusauerit, §. 1. & 2. de calumniatoribus, quæ sic statuit. Qui hominem absentem apud regem accusauerit, Malberg, seu Laudouenas 2500. denar. qui faciunt solidos 62. cum dimidio, culpabilis indicetur: si vero ei tale crimen impulerit, ex quo mori debuisset, si verum fuisset, ipse qui accusauerit 8000. denariorum qui faciunt quingentos solidos, culpabilis indicetur. Lex antiqua Wisigothorum statuit talionem, vt qui accusauit innocentem, pœnam & damna suscipiat, quæ debuit pati accusatus, si de crimine fuisset conuictus, l. 5. de iudicib. furti, lib. 7. C. Wisigothorum, tit. 1.

¶ Ex lege Charundæ, in calumnia deprehensi, myrtho coronati circumuectari per urbem solebant, peruulgato supplicii probro, veluti flagitiosissimo flagitii genere cōdemnati, vt refert Dioscorus Siculus, lib. 12. Biblio. Cum Iulius Cæsar puniret seditionem iuxta Placentiam ab exercitu suo commotam, & inter sediciosos aliquis, qui nihil peccasset, ductus ad eum fuisset, Cæsar ductorem, quod illum accusasset, eius loco interfici mandauit, Appian. Alex. lib. 2. de bell. ciuili. ¶ Sed t̄ & delatores, qui clam crimina deferunt, quamuis subscribere se denuntiationi nō teneantur, c. super his, & ca. licet, de accusatio. Lea quidem, eo. C. tamen impune non ferunt quod ita detrahant bonæ famæ proximi, sed puniuntur, P. sal. 14. ca. qui in alterius famam, & ca. quidam maligni, 5. q. 1. c. nimium, 23. q. 4. fiuntque infames, ca. deteriores, 6. q. 1. & verberibus castigantur, officio & beneficio si habeant priuati, ca. quia iuxta, 5. q. 6. Et vt falsi testes, vindiçæ obnoxii, ab omni communionem Christiana extorres, ca. Epiphanium, & c. pen. & si. 5. q. 6. Et ex decreto Adriani Pape delatori aut lingua capuleretur, aut caput amputeretur, ca. delatori, 5. q. 6. Adiungi & possunt pœnæ, quæ in maledicos statuta sunt, l. 1. de famo. libel. C. Et Vlpianus respondit, l. item apud Labonem, 1. §. si quis libello, de iniur. P. l. lex Corn. §. fin. & l. seq. eo. tit. si quis libello dato vel principi vel alicui famam alienam infectus fuerit, iniuriarum actione esse agendum ex sententia Papiniani. Et expresse clericus, qui defecit in probatione criminis denuntiat, ab officio & beneficio suspenditur, donec purgauerit suam innocentiam, sē non calumniandi animo proposuisse, vt ceteri hac pœna perterriti facile ad infamiam suorum non proflant prælatorum, c. 2. de calum.

De Præuaticatione. Cap. 21.

Lib. 47. P. tit. 45.

1 Præuaticari, & præuicator quid.

2 Præuaticantium actuum, & reorum pœna.

Præuaticari, t̄ est vera crimina abscondere, l. 1. ad S. C. Turp. lib. 48. P. tit. 16. Et, præuicator, inquit Vlpianus, quasi variator, qui diuersam partem adiuvat, prodita causa. Quod nomen Labeo a varia certatione iracundiam autem qui præuicatur, ex utraque parte consistit, quinimo ex aduersa, Vlp. in l. labietas, 4. §. item præuicator, de iis qui not. in sa. in P. Et iterum, præuicatos eos appellamus, qui cassam aduersariis donant, & ex parte alterius in partem rei contendunt, Vlp. in l. præuicatos, 21. de verb. sign. P. l. 1. ad præuicari, in P. Proprie autem præuicator dicitur, qui publico iudicio accusauerit, & in alteram partem declinat. Est & præuicator, sed minus proprie, nec eadem pœna qua superior puniendus, aduocatus, qui in priuato iudicio in alteram partem, quam est, quam prius defendendam suscepit, transiit, extra ordinem puniendus, d. l. 1. §. 3. §. fin. eod. Cicero, in Partitio. præuicationis nomen ait eum significare, qui in contrariis causis, quasi variè esse positus videatur. Et contrarium nomen præuicationis vero accusatori, vt pote corruptum pecunia accusatorem, & colludentem cum aduersario significans. Ita & alibi, idem, de Arusp. resp. Clo dius a Cassina pecuniam accepit, vt turpissime præuicatur. Latius Marcellus, in l. 1. §. præuicatore esse, ad S. C. Turp. præuicatore eum esse ostendimus, qui colludit cum reo, & irascitur munere accusandi defungitur: eo quod proprias quidem probationes dissimularet, falsas vero admitteret. Quintilianus, in 7. vt in præuicationum, inquit, criminibus, vt absoluat reus, aut innocentia ipsius sit, aut interueniente aliqua potestate, aut vi, aut corrupto iudicio, aut difficultate probationis, aut præuicatione: nocentem fuisse confiteris, nulla potestas obstitit, nulla vis, corruptum iudicium non quereris, nulla probandi difficultas fuit. Quid superest, nisi vt præuicatio fuerit? Cicero quoque, & in reum & in accusatorem cadere posse innuit, dum ait, in Partitio. præuicationem definiti nunc ab accusatore, nunc a reo corruptelam esse iudicii. ¶ Pœna t̄ præuicationis, vt qui præuicantur, eadem pœna efficiantur, qua tenerentur si ipsi in legem commississent, qua reus propter præuicationem absolutus est, Paul. l. pen. de præuar. in P. At is qui delatorem corrupti, ex senatusconsulto Turpilliano pro conuictio habetur, Vlp. l. si. eo. nisi palam fiat ab innocente extortam fuisse pecuniam, nempe redimendæ vexationis causa, d. l. fin. l. si ab eo, §. de calum. P. l. ferui, de adul. l. transfere, C. de transac. vel nisi reus criminis mortem inferentis fuerit postulatus, cui parcitur qui existimauit bonum quomodocunq; sanguinem seu vitam suam redimere, l. 1. 2. de bo. eor. qui mor. sibi conf. d. l. transfere. Hodie tamen, inquit Vlpianus, præuicationis pœna est extra ordinaria pro modo admissi, Vlp. l. 2. de præuar. saltem in familia, secundum Marcell.

l. si.

